

**Acordului de Finanțare între Guvernul Republicii Moldova
și Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova
– Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (ENI/2014/034-128)**

Informații generale.

Acordul de Finanțare între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova – Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală va constitui cadrul unui suport bugetar sectorial din partea Comisiei Europene (inclusiv asistență tehnică pentru valorificarea acestuia), orientat spre asistarea Guvernului Republicii Moldova în procesul eradicării sărăciei, promovării creșterii durabile și incluzive și consolidarea unei guvernări economice și democratice.

Instrumentul ENPARD a fost lansat în martie 2011, printr-un comunicat comun al Comisiei Europene și al Serviciului Extern European. În iunie 2012, în cadrul primei Conferințe ENPARD la Brussels, Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova a prezentat o primă viziune asupra unui astfel de instrument pentru țările din Parteneriatul Estic. Astfel, Programul ENPARD a devenit o inițiativă nouă de politici, ca parte componentă a angajamentului Uniunii Europene privind creșterea incluzivă și stabilitatea la hotarele Comunității, prin care este recunoscută importanța agriculturii, inclusiv a securității alimentare, producției durabile și ocupării forței de muncă în regiunile rurale.

Sprijinul din partea partenerilor europeni pentru implementarea reformelor în sectorul agricol și rural este decisivă, deoarece implementarea cerințelor Uniunii Europene atrage costuri înalte pentru sectorul agricol (cerințe și standarde de calitate și siguranță ș.a.). Necesitatea implementării unui suport sectorial în Republica Moldova a fost promovată încă din momentul lansării negocierilor pe marginea Acordului de Asociere și Acordului privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Pe parcursul acestor negocieri, programul ENPARD a fost identificat pentru Moldova drept instrumentul cel mai eficient în formula de “top-up”.

Obiectivele specifice ale Programului se vor referi la următoarele:

1. îmbunătățirea capacității financiare a Guvernului de a realiza obiectivele privind politicile în domeniu agriculturii și dezvoltării rurale;
2. promovarea politicilor și reformelor în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale;
3. îmbunătățirea livrării serviciilor în sectorul agricol și rural;
4. îmbunătățirea guvernării în scopul dezvoltării agricole și rurale;
5. identificarea necesităților de bază ale populației;
6. managementul durabil al resurselor naturale, inclusiv al apei și biodiversității;
7. facilitarea cooperării între Guvern și autoritățile locale, în special în regiunile unde sunt înregistrate tensiuni cu autoritățile centrale.

La nivel politic, implementarea Programului ENPARD va oferi Republicii Moldova mai multe avantaje, după cum urmează:

1. conceptualizarea politicii sectoriale naționale (agricultura și dezvoltarea rurală) în conformitate cu rigorile Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene;
2. susținerea/compensarea unor efecte mai agravante pentru sectorul agricol în procesul implementării Acordului de Asociere și Acordului privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător între Republica Moldova și Uniunea Europeană;
3. implementarea efectivă a măsurilor de dezvoltare, în baza celor mai bune practici ale Uniunii Europene;
4. consolidarea cooperării cu instituțiile Uniunii Europene;
5. creșterea încrederii în Republica Moldova a Uniunii Europene și a altor organizații internaționale;
6. consolidarea dialogului între autoritățile naționale și regionale, care au relații tensionate cu organele centrale la capitolul agricultură și dezvoltare rurală.

Aspectul organizatoric.

Condițiile generale de debursare a suportului bugetar sunt:

- 1) progres în implementarea acțiunilor relevante din Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală pentru 2014-2020 (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 4 iunie 2014);
- 2) implementarea unei politici macroeconomice stabile credibile;
- 3) progres în implementarea Strategiei de Dezvoltare a Managementului Public financiar pentru 2013-2020;
- 4) evoluție în asigurarea disponibilității publice a informației bugetare comprehensive și în termen.

Tranșa de bază va fi debursată doar în cazul realizării condițiilor generale, stabilite în anexele la Acordul de Finanțare.

Condițiile specifice pentru debursarea tranșelor variabile vor include următoarele 3 domenii principale:

- 1) restructurarea și modernizarea sectorului agroalimentar;
- 2) asigurarea managementului durabile al resurselor naturale;
- 3) îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă în regiunile rurale.

Evaluarea îndeplinirii condițiilor generale și specifice pentru debursarea tuturor tranșelor va fi realizată de către Comisia Europeană, anterior fiecărei solicitări de achitare a tranșelor înaintată de Republica Moldova. Indicatorii de performanță luați în considerare la debursarea tranșelor sunt stabiliți în Anexa 1 al Acordului de Finanțare, urmând a fi aplicați pe parcursul implementării întregului Program. În anumite condiții, Guvernul Republicii Moldova poate solicita Comisiei Europene revizuirea indicatorilor, fiind confirmate ulterior printr-un schimb de scrisori.

Valoarea totală a suportului bugetar sectorial constituie **64 075 000 EUR**, din care: 53 milioane EUR sunt acordate de Comisia Europeană pentru componenta de suport bugetar sectorial și 11 075 000 EUR drept componenta de suport complementar, inclusiv: 11 milioane EUR constituie contribuția Comisiei Europene, iar 75 mii EUR - o co-finanțare estimativă din partea beneficiarilor de granturi.

Implementarea Programului ENPARD va contribui la dezvoltarea capacităților de export a principalelor produse pe piața UE al Republicii Moldova, și astfel creșterea impactului asupra PIB-ului. Condițiile de muncă și trai în regiunile rurale vor fi îmbunătățite sub aspectul incluziunii economice și creșterii economice durabile. Securitatea și siguranța alimentară pentru populație vor fi asigurate, prin implementarea unor politici durabile.

Perioada de executare a Acordului de Finanțare constituie 84 luni din momentul intrării în vigoare a acestuia. Etapa de implementare constituie 60 luni, iar cea de încheiere - 24 luni. Acordul va intra în vigoare la data recepționării de către Comisia Europeană a notificării din partea Republicii Moldova privind efectuarea tuturor procedurilor interne necesare intrării în vigoare a acestuia.

Debursarea sumei de 53 de milioane de Euro acordate de CE ca suport bugetar, va avea loc în trei tranșe:

- I-ma tranșă în valoare de 17 mil. Euro în trimestru doi al anului 2016 (tranșă de bază);
- Cea de a II-a tranșă în valoare de 17 mil. Euro în trimestru II al anului 2017 (tranșă variabilă);
- Cea de a treia tranșă în valoare de 19 mil. Euro în trimestrul II al anului 2018 (tranșă variabilă).

Pentru transferul tranșei de bază, doar respectarea condițiilor generale va fi solicitată. Pentru tranșele variabile respectarea atât a condițiilor generale cât și a condițiilor specifice va urma să fie asigurată.

Impactul suportului bugetar sectorial din partea Comisiei Europene **asupra sectorului agricol și rural** va fi determinat de următoarele rezultate:

- consolidarea instituțională și dezvoltarea capacităților instituțiilor responsabile de elaborarea și implementarea politicii agricole și rurale;
- transpunerea standardelor și cerințelor de calitate, siguranță și control ale Uniunii Europene în legislația națională de domeniu;
- creșterea competitivității producției agroalimentare, prin investiții în modernizarea lanțului agroalimentar și furajer;
- îmbunătățirea serviciilor de educație, cercetări și extensiune în sectorul agroalimentar, inclusiv facilitarea dezvoltării sistemelor informaționale;
- îmbunătățirea practicilor de management durabil al terenurilor agricole și apei;
- reducerea regiunilor agricole afectate de dezastrele naturale și diminuarea efectelor schimbărilor climatice;
- facilitarea investițiilor în infrastructura fizică și serviciile rurale;
- creșterea oportunităților de angajare în regiunile rurale;
- reducerea disparităților geografice și de gen.